

قیمت پایین خرید وش پنبه و هزینه‌بر بودن تولید این محصول طی چند سال اخیر، سطح زیر کشت پنبه را در منطقه مغان به شدت کاهش داده به طوری که پنبه‌کاران استان اعلام کردند که از سال بعد، کاشت این محصول را کنار می‌گذارند.

به گزارش ایرنا، کاشت محصول پنبه در منطقه مغان پس از چند سال افت و خیز، روند صعودی گرفته و سطح زیر کشت آن در سه سال قبل به حدود ۱۸ تا ۲۰ هزار هکتار رسید.

ولی طی سه سال اخیر، در پی افت قیمت خرید وش پنبه، افزایش هزینه تولید و پرداخت نشدن به موقع مبلغ محصول خریداری شده، سطح زیر کشت این محصول در دشت مغان کاهش یافته و طی سال جاری به کمتر از نصف سطح زیر کشت سه سال قبل تنزل کرد.

هر چند که اوایل فصل برداشت اعلام شد که هر کیلوگرم وش پنبه بدون خس و خاشاک به قیمت ۴۵۰ هزار ریال از کشاورزان منطقه مغان خریداری خواهد شد، ولی بررسی‌ها نشان می‌دهد که هم‌اینک هر کیلوگرم این محصول، توسط دلالان و به قیمت ۳۷۰ هزار ریال با احتساب ۱۵ تا ۳۵ درصد افت خریداری می‌شود که عملاً هر کیلوگرم از محصول بین ۲۹۰ تا ۳۲۰ هزار ریال خریداری می‌شود.

ادامه روند مشکلات پنبه‌کاران مغان موجب شده است که تعدادی از کشاورزان پنبه‌کار این منطقه اعلام کنند که برای سال آینده

ساله، برداشت این محصول در نیمه مهرماه آغاز شد. کشت پنبه در شهرستان پارس‌آباد، بيله‌سوار و اصلاندوز در منطقه مغان استان اردبیل به علت مساعد بودن شرایط اقلیمی و آب کافی از سال‌های دور رواج دارد و پس از چند سال نوسان، سطح زیر کشت این محصول در سه سال اخیر رونق گرفت.

از سه سال پیش دوباره با افت قیمت خرید و مقرون به صرفه نبودن کشت این محصول، سطح زیر کشت پنبه در دشت مغان کاهش یافت و کشاورزان، به کاشت محصولات جایگزین از جمله سیر، بادام زمینی و سایر محصولات کشاورزی روی آوردند.

بر این اساس، امسال محصول پنبه در حدود ۹ هزار هکتار از اراضی زراعی سه شهرستان پارس‌آباد، بيله‌سوار و اصلاندوز مغان در شمال استان اردبیل کشت شده و پیش‌بینی می‌شود که تا آخر فصل، ۴۵ هزار تن وش پنبه از این مزارع برداشت شود.

از کشت این محصول مهم خودداری کرده و محصولی جایگزین را کشت خواهند کرد و بر همین اساس، تعدادی از کشاورزان پنبه‌کار، از هم‌اکنون به کشت پاییزه برخی محصولات روی آورده‌اند.

۴ روند کاشت و برداشت پنبه در منطقه مغان

برداشت وش پنبه در اراضی زراعی دشت مغان در شمال استان اردبیل با مساعد شدن هوا و شکوفه زدن غنچه‌های این محصول از نیمه مهرماه آغاز شده و همزمان، عملیات خرید توسط ۱۲ کارخانه پنبه پاک‌کنی منطقه آغاز شده است.

امسال کشت پنبه در منطقه مغان از اواخر فروردین ماه آغاز شده بود ولی کشت گسترده این محصول پس از برداشت محصول دانه روغنی کلزا و سیر از مزارع شمال استان در خردادماه انجام شد و بر اساس روال هر

۴ اثرات اقتصادی و اجتماعی کاشت پنبه در اراضی دشت مغان

پنبه از مهم‌ترین محصولات کشاورزی است که علاوه بر تامین مواد اولیه صنایع نساجی و روغن‌کشی، در اشتغال‌زایی نیز نقش مهمی ایفا می‌کند و کمتر محصول کشاورزی از نظر قابلیت ایجاد ارزش افزوده و تنوع فرآورده هم‌ردیف پنبه است.

اراضی زراعی دشت مغان در شهرستان

کاهش قیمت محصول، صدای پنبه‌کاران دشت مغان را در آورد

کشاورزان: دیگر پنبه نمی‌کاریم

قیمت ۲۹۰ تا ۳۱۰ هزار ریال می‌خرند.

وی با اشاره به افزایش هر ساله هزینه‌های وچین تابستانه، آبیاری، سمپاشی، کوددهی، برداشت و حمل محصول برداشت شده تا کارخانه گفت: قیمت فروش محصول برداشت شده تکافوی هزینه‌ها را نمی‌دهد و خرجمان با دخلمان نمی‌خواند.

این کشاورز پنبه‌کار مغان اضافه کرد: ما چندین نسل است که پنبه می‌کاریم و سالانه ده‌ها هکتار زمین را با اجاره هر هکتار ۴۵۰ میلیون ریال به زیر کشت این محصول می‌بریم ولی با افزایش هزینه تولید و تنزل قیمت، دیگر رغبتی برای کشت این محصول نداریم.

یحیی دربان دیگر پنبه‌کار مغان گفت: به علت مشکلات خرید محصول در سه سال اخیر و تاخیر در پرداخت پول پنبه‌کاران، امسال سطح زیر کشت این محصول در منطقه مغان کاهش یافته و با ادامه این روند، تا چند سال آینده دیگر کسی پنبه نخواهد کاشت.

وی با اشاره به کاهش دادن سطح زیر کشت مزارع پنبه خود به سه هکتار در پی بروز در فرایند قیمت‌گذاری و خرید محصول افزود: کارخانه‌های پنبه‌پاک‌کنی وش پنبه برداشت شده امسال را حتی به قیمت پارسال هم نمی‌خرند و به خاطر همین، من با وجود فرا رسیدن زمان برداشت محصول، دست نگه داشته‌ام و پنبه رسیده، بر سر بوته در مزارع مانده است.

این کشاورز اهل روستای اسماعیل‌کندی شهرستان پارس‌آباد مغان هزینه صرف شده برای سه هکتار مزرعه پنبه در سال جاری را شامل ۸۶۰ میلیون ریال برای سم و کود و ۵۱۰ میلیون ریال برای کاشت، وچین و آبیاری اعلام کرد و ادامه داد: اگر هزینه برداشت محصول را هم حساب کنیم، عملاً چیزی عاید کشاورز نمی‌شود.

وی با بیان این‌خودش مالک مزرعه پنبه سه هکتاری است و بابت اجاره زمین مبلغی پرداخت نکرده است، اظهار کرد: هم‌اکنون حاضرم هر سه هکتار مزرعه آماده برداشت

در اقتصاد کشاورزی منطقه مغان دارد.

تعدادی از کشاورزان پنبه‌کار مغان، نرخ کنونی خرید وش پنبه را ناعدلالت و به زیان تولید کننده این محصول دانسته و اعلام کردند که با ادامه این روند، دیگر این محصول را در سال زراعی آینده کشت نخواهند کرد.

پنبه‌کاران مغان با اشاره به خرید وش پنبه تولید امسال به قیمت پایین‌تر از سال گذشته، عنوان کردند: در حالی که همه خدمات و هزینه‌های تولید در یک سال گذشته افزایش یافته، خرید محصول به نرخی پایین‌تر از پارسال اجحاف در حق کشاورزان است.

این افراد همچنین اعلام کردند که پنبه محصولی نیست که بتوانند انبار کنند و در موعد نیاز بفروشند و مجبور هستند که محصول برداشت شده را بلافاصله تحویل کارخانه پنبه پاک‌کنی بدهند ولی آنها پس از خرید به قیمت نازل، مبلغ خرید محصول را نیز به موقع پرداخت نمی‌کنند و در قبال خرید وش پنبه، چک با سررسید اواخر سال می‌دهند.

عسگر جوانشیر یکی از عمده‌ترین پنبه‌کاران شهرستان پارس‌آباد گفت: هزینه تولید پنبه بسیار بالاست به طوری که علاوه بر هزینه کارگر، قیمت سموم مورد استفاده در تولید این محصول به همراه کود و سایر هزینه‌های تولید نیز بسیار بالا رفته و دیگر کاشت پنبه مقرون به صرفه نیست.

وی که امسال ۵۰ هکتار پنبه کاشته است، هزینه برداشت هر کیلوگرم پنبه را ۵۰ هزار ریال اعلام کرد و افزود: دلالت و خریداران وش پنبه مغان، با وجود کیفیت مرغوب محصول برداشت شده، به بهانه‌های مختلف محصول را به قیمت پایینی می‌خرند.

این کشاورز پنبه‌کار اهل روستای محرم‌کندی شهرستان پارس‌آباد اضافه کرد: امسال اعلام شد که محصول را قرار است هر کیلوگرم وش پنبه برداشت شده را به قیمت ۴۵۰ هزار ریال با افت قیمت مناسب ۱۰ تا ۱۵ درصد بخرند ولی هم‌اکنون کارخانه‌های پنبه‌پاک‌کنی، با احتساب افت قیمت، هر کیلوگرم پنبه را به

پارس‌آباد، اصلاندوز و بیله‌سوار مهم‌ترین مناطق کشت پنبه در ایرنا و استان اردبیل به شمار می‌رود و به علت شرایط آب و هوایی مناسب، کشت پنبه از سال‌های دور در این منطقه رواج دارد.

۱۲ کارخانه پنبه پاک‌کنی در منطقه وجود دارد که علاوه بر خرید توافقی، محصول خریداری شده را پس از فرآوری و تصفیه اولیه و تبدیل کردن به مخلوج و دانه پنبه، به بازارهای هدف و کارخانه‌های نساجی و روغن‌کشی ارسال می‌کنند.

کشت پنبه در منطقه مغان سابقه طولانی دارد و این زراعت در حفظ مرغوبیت خاک زراعی و کاهش جمعیت حشرات، کنترل آفات و بیماری‌ها نقش بسیار مهمی دارد.

کشت پنبه در منطقه مغان سابقه طولانی دارد و این زراعت در حفظ مرغوبیت خاک زراعی و کاهش جمعیت حشرات، کنترل آفات و بیماری‌ها نقش بسیار مهمی دارد.

در سال‌های گذشته سطح زیر کشت پنبه در منطقه مغان تا سقف ۲۰ هزار هکتار نیز افزایش یافته بود ولی به علت جایگزین شدن محصولات دیگر و مقرون به صرفه نبودن تولید، سطح زیر کشت این محصول در سال‌های گذشته کاهش یافت.

به علت نوسان سطح زیر کشت، آمار دقیقی از تعداد پنبه‌کاران دشت مغان در دست نیست ولی به طور تخمینی حدود یک هزار نفر از کشاورزان منطقه در کاشت و تولید پنبه مشغول هستند.

کاشت پنبه علاوه بر ایجاد زمینه اشتغال مستقیم و غیرمستقیم برای چندین هزار نفر از کشاورزان منطقه مغان و ایجاد زمینه اشتغال در زمان وچین تابستانه و به خصوص برداشت محصول در فصل پاییز، در رونق حمل و نقل، فعال شدن کارخانه پنبه پاک‌کنی، ریسندگی و پارچه‌بافی نقش غیرمستقیم دارد.

کاشت پنبه با احتساب قیمت خرید امروزی و میزان تولید سال جاری، بالغ بر ۲۰ هزار میلیارد ریال گردش مالی وارد چرخه اقتصادی استان اردبیل می‌کند و نقش تعیین‌کننده‌ای

لازم برخوردار نیست و در بسیاری از موارد پنبه تحویلی به کارخانه‌ها بیش از ۲۵ درصد ناخالصی دارد.

برات حلیم، مدیر کارخانه پنبه‌پاک‌کنی سبلان بذر دشت مغان با اشاره به پایین بودن کیفیت محصول برداشت شده گفت: وش پنبه تحویل شده به کارخانه ما اغلب دارای خاشاک، برگ و پوسته غوزه (چاققانا) بوده و ناخالصی زیادی دارد.

وی این امر را موجب تعیین کیفیت پایین و افت در زمان تحویل محصول به کارخانه پنبه‌پاک‌کنی عنوان کرد و افزود: کشاورزان هنگام برداشت محصول دقت لازم را ندارند و به همین علت ما مجبور هستیم که قیمتی پایین برای محصول تحویلی تعیین کنیم.

این فعال صنعت پنبه در منطقه مغان اضافه کرد: طول الیاف پنبه دشت مغان بلند و فراتر از استاندارد است ولی کیفیت برداشت محصول توسط کشاورزان موجب شده که شهرت این محصول در سطح کشور به زیر سوال برود.

وی اضافه کرد: تحویل وش پنبه همراه با خاشاک و شاخ و برگ و بوته موجب می‌شود که تجهیزات کارخانه‌های پنبه‌پاک‌کنی نتواند محصول را با کیفیت بالاتر پالایش کرده و به مخلوج باکیفیت تبدیل کند.

وی با تأکید بر لزوم استفاده از ماشین‌آلات مدرن در زمان برداشت محصول از جمله بکارگیری کمباین برداشت پنبه، وعده داد که

کاشت این محصول کرده و وعده حمایت می‌دهند ولی موقع برداشت محصول، همه آن وعده‌ها را فراموش می‌کنند.

وی اضافه کرد: با وجود اعلام نرخ ۴۵۰ هزار ریال برای خرید هر کیلوگرم وش پنبه در سال جاری، هم‌اکنون محصول برداشت شده پنبه‌کاران توسط چند نفر دلال به قیمت پایین ۳۷۰ هزار ریال در قبال هر کیلوگرم و با احتساب ۲۵ تا ۳۵ درصد افت خریداری می‌شود.

این پنبه‌کار دشت مغان اظهار کرد: محصول روی دست ما مانده و ما مجبور هستیم که محصول برداشت شده خود را به هر قیمت اعلام شده توسط کارخانه‌های پنبه‌پاک‌کنی بفروشیم و از سازمان جهاد کشاورزی انتظار داریم که مداخله کرده و بازار این محصول را مدیریت کند.

وی همچنین با اشاره به کاشت سالانه ۱۵ تا ۲۰ هکتار پنبه در مزارع خود در دشت مغان گفت: با مشاهده شرایط خرید محصول در سال جاری، من دیگر سال آینده پنبه نخواهم کاشت و محصول جایگزین دیگری خواهم کاشت.

این پنبه‌کار شهرستان پارس‌آباد اظهار کرد: کشاورزان پنبه‌کار با اعتماد به وعده مسئولان جهاد کشاورزی پنبه می‌کارند و اگر دولت خواهان ادامه تولید پنبه در داخل کشور است، باید حمایت عملی کرده و حداقل کارخانه‌های پنبه‌پاک‌کنی را ملزم کند که مبلغ محصول خریداری شده را به صورت نقد پرداخت کنند.

۴ کیفیت برداشت پنبه، علت پایین آمدن قیمت خرید محصول است

تعدادی از مدیران کارخانه‌های پنبه‌پاک‌کنی منطقه مغان نیز کیفیت پایین برداشت وش پنبه را علت اصلی پایین آمدن قیمت خرید محصول عنوان کرده و خواستار دقت کشاورزان در زمان برداشت محصول شدند. واحدهای پنبه‌پاک‌کنی مدعی هستند که پنبه برداشت شده توسط کشاورزان حاوی برگ، خاشاک و پوسته غوزه بوده و از کیفیت

محصول را به قیمت ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال واگذار کنم ولی کسی حاضر به خرید نیست.

این کشاورز پنبه‌کار، میانگین برداشت محصول در هر هکتار از مزارع مغان را ۴۵۰ تا پنج تن اعلام و اضافه کرد: امسال دلالان وارد میدان شده‌اند و هر کیلوگرم وش پنبه برداشت شده را حتی به قیمت ۳۴۰ هزار ریال پارسال هم نمی‌خرند و با احتساب افت ۲۵ تا ۳۰ درصدی اعمال شده، عملاً هر کیلوگرم از محصول را به قیمت ۲۸۰ تا ۳۰۰ هزار ریال می‌خرند.

وی با انتقاد از بی‌توجهی سازمان جهاد کشاورزی و تعاون روستایی برای ساماندهی روند خرید محصول پنبه کشاورزان مغان گفت: خریداران در این آشفته‌بازار به وجود آمده، پول محصول خریداری شده را نیز پرداخت نمی‌کنند و در قبال مطالبات پنبه‌کاران، چک با سررسید آخر سال می‌دهند.

این کشاورز اهل روستای اسماعیل‌کندی شهرستان پارس‌آباد مغان قیمت عادلانه خرید هر کیلوگرم محصول پنبه را بیش از ۴۲۰ هزار اعلام کرد و افزود: اگر دولت مداخله جدی نکند، نه سال آینده و نه در سال‌های بعد دیگر پنبه نخواهم کاشت.

جلیل چراغی دیگر پنبه‌کار منطقه مغان نیز گفت: وقتی کشاورز در شرایط تنش آبی و خشکسالی و افزایش سرسام‌آور هزینه‌های تولید، محصول مهمی همچون پنبه می‌کارد، انتظار دارد که دولت نیز حمایت کند ولی حمایت عملی مشاهده نمی‌شود.

وی با اشاره به افزایش هزینه‌های تولید از جمله تهیه کود و سم، وچین کاری و برداشت محصول پنبه افزود: با وجود این هزینه‌های بالا، قیمت خرید محصول بسیار پایین است و همه پنبه‌کاران متضرر می‌شوند.

این کشاورز پنبه‌کار اهل روستای اسماعیل‌کندی شهرستان پارس‌آباد با انتقاد از بی‌توجهی سازمان جهاد کشاورزی به مشکلات پنبه‌کاران بیان کرد: هر سال مسئولان جهاد کشاورزی ما را ترغیب به

ایران سالانه به ۱۸۰ هزار تن محصول پنبه نیاز دارد که نیمی از این محصول در حدود ۱۰۰ هزار هکتار از مزارع داخل تولید شده و نیمی دیگر از نیاز کشور از خارج وارد می‌شود ولی گاهی میزان واردات فراتر از نیاز بوده و همین امر، سبب افت قیمت خرید این محصول در داخل کشور می‌شود.

دولت در سال‌های گذشته با توقف واردات پنبه مخلوج از خارج کشور در زمان برداشت محصول اقدام به مدیریت تولید و بازار این محصول می‌کرد ولی شواهد نشان می‌دهد که هم‌اکنون نظارت و مدیریت درستی بر تولید و بازار محصول پنبه وجود ندارد.

طی سال‌های گذشته، واردات پنبه در زمان برداشت محصول در داخل کشور متوقف شده و مابقی کسری کشور پس از خرید تولید داخل و مشخص شدن میزان نیاز، از خارج تامین می‌شد ولی این روند دچار اختلال شده و همین امر سبب نابسامانی در خرید محصول تولید داخل شده است.

کارشناسان توصیه می‌کنند که کشاورزان بر مبنای محاسبه قیمت‌های متعارف محصول، اقدام به کشت پنبه کنند ولی پس از کشت، انتظار می‌رود که محصول تولیدی را به قیمت متعارف بفروشند و در این میان نباید کسی متضرر شود.

برای بررسی مشکلات پنبه‌کاران، طی سال‌های گذشته مسئولان مرتبط در وزارت جهاد کشاورزی با حضور در منطقه مغان اقدام به بررسی مساله می‌کردند ولی امسال با وجود حاد بودن مشکلات پنبه‌کاران، هیچ مقام مسئول کشوری در منطقه حاضر نشده و کشاورزان پنبه‌کار به حال خود رها شده‌اند.

پنبه‌کاران مغان انتظار دارند که مسئولان دولت صدای آنها را بشنوند و برای برون رفت از مشکلات به وجود آمده راه برون رفتی ارائه داده و جلوی متضرر شدن کشاورزان و کاهش احتمالی میزان تولید این محصول در سال آینده را بگیرند.

کارخانه‌های پنبه‌پاک‌کنی و تاجران این محصول انجام می‌شود.

آقایی با انتقاد از واردات بی‌رویه پنبه از خارج، این مساله را موجب پایین ماندن قیمت پنبه تولید داخل و در نتیجه کاهش ۶ هزار هکتاری سطح زیر کشت این محصول در سال زراعی جاری ذکر کرد و گفت: زراعت پنبه در منطقه مغان به صورت مکانیزه انجام شده و مراحل داشت و برداشت محصول نیز به صورت نیمه مکانیزه یعنی ترکیبی از عملیات مکانیزه و دستی انجام می‌شود.

وی با اشاره به فعالیت ۱۲ واحد کارخانه پنبه پاک‌کنی در استان اردبیل بیان کرد: در راستای حمایت از کشاورزان پنبه‌کار، در جلسه مشترک پنبه‌کاران، کارخانه‌داران، خریداران و مسئولان محلی سه شهرستان پارس‌آباد، بیله‌سوار و اصلاندوز، قیمت هر کیلوگرم پنبه سفید بدون خار و خاشاک ۴۵۰ هزار ریال تعیین شد.

معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل از فعالیت یک هزار و ۱۰۰ نفر از بهره‌برداران کشاورزی استان در امر کشت و زرع پنبه در استان اردبیل خبر داد و افزود: در زمان برداشت محصول، در هر یک هکتار مزرعه پنبه، ۴۰ نفر به عنوان کارگر روزمزد فعالیت می‌کنند.

وی پایین بودن درصد برداشت مکانیزه به علت کمبود کمباین و ش چین را مهم‌ترین چالش کشت این محصول مهم برشمرد و اظهار کرد: برداشت دستی محصول پنبه زمان‌بر و هزینه‌بر بوده و کیفیت و ش برداشت شده با کمباین نیز بسیار بیشتر از برداشت سنتی و دستی است.

آقایی اضافه کرد: پنبه به عنوان یک گیاه صنعتی که طلای سفید هم نامیده شده، در طیف وسیعی از بخش‌های اقتصادی مورد استفاده قرار می‌گیرد و این محصول به علت ایجاد پنج شغل جانبی به ازای هر یک شغل در بخش کشت، دارای اهمیت فراوانی در بخش اشتغال و اقتصاد است.

صدای پنبه‌کاران را بشنویید

در صورت برداشت ماشینی و توسط کمباین، حاضر است هر کیلوگرم و ش پنبه را به قیمت ۴۴۰ هزار ریال خریداری کند.

۴ واردات، عامل اصلی افت قیمت خرید پنبه تولید داخل

معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی شهرستان استان اردبیل اعلام کرد: امسال ارقام «مای» و «لیدر» محصول پنبه کشت شده و بذر مورد نیاز کشاورزان نیز توسط اداره جهاد کشاورزی و تعاون روستایی تامین شده است.

غفور آقایی افزود: منطقه مغان استعداد ویژه‌ای در بخش کشت و تولید انواع محصولات کشاورزی دارد و کشت پنبه به عنوان یکی از محصولات مهم و مورد توجه وزارت جهاد کشاورزی که در سال‌های اخیر در این منطقه دوباره رونق گرفته بود، طی سه سال گذشته دچار چالش شده و به مرور کاهش پیدا کرده است.

وی با اشاره به افزایش عملکرد مزارع پنبه مغان از میانگین چهار تن در هر هکتار به پنج تا ۶.۵ تن در هر هکتار اضافه کرد: سال گذشته ۱۳ هزار و ۲۰۰ هکتار از اراضی شمال استان اردبیل به کشت پنبه اختصاص یافته بود که از این اراضی بالغ بر ۴۸ هزار تن و ش پنبه، ۱۲ هزار تن پنبه مخلوج و ۱۸ هزار تن تخم پنبه استحصال شد.

معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل علت کاهش سطح زیر کشت پنبه در استان به حدود نصف میزان سطح کشت سه سال پیش را تاخیر در پرداخت مبلغ پنبه خریداری شده سه سال اخیر، پایین بودن نرخ خرید و نیز مقرون به صرفه نبودن تولید این محصول نسبت به سایر فعالیت کشاورزی ذکر کرد.

وی ارزش ریالی و ش پنبه تولیدی استان اردبیل بر حسب قیمت تضمینی ۴۵۰ هزار ریال به ازای یک کیلوگرم محصول را حدود ۲۰ هزار میلیارد ریال اعلام و اظهار کرد: همه ساله عملیات خرید پنبه به صورت توافقی و توسط